

MÉRGEZÉS (TOXICOSIS)

Bevezetés:

Hirtelen megbetegedés esetén sokkal többször gondolnak az állattartók mérgezésre, mint ahány eset valójában előfordul. Nem gondolni a mérgezésre viszont nagyobb baj, mert ha valóban mérgeanyaghoz jutott kedvencünk, akkor gyorsan cselekedni kell! Nagyon lényeges mérgezés gyanújában, hogy pontosan milyen mérgeanyaghoz juthatott hozzá a kisállat, mert rengetegféle mérgezés létezik, és ennek megfelelően nem mindegy hogyan fogunk a kezeléshez.

Tünetek:

Leggyakrabban szájon át vesznek fel mérgező anyagot az állatok, ilyenkor általában a szervezet megpróbál minél hamarabb megszabadulni a mérgeanyagtól, így hányás majd hasmenés alakul ki, a folyadékvesztéstől levertséget látunk, majd a felszívódott mérgeanyag ezután okozhat szervi károsodásokat, és az adott szervnek megfelelő tüneteket.

Leggyakrabban előforduló mérgezések és szervi tünetei:

- Patkányméreg okozta mérgezés (dikumarol-toxicosis): vérékenység, vérzések, vérszegénység, fakó nyálkahártyák, sárgaság, gyengeség...
- Fagyálló-mérgezés (etilénlikol-toxicosis): gyengeség, mozgásinkoordináció, hátsó végtagok petyhüdt bénulása, veseelégtelenség, vizelet hiánya, izomgörcsök
- Növényvédőszeres, rovarirtók okozta mérgezés (szervesfoszforsav-toxicosis): nyálzás, izomremegés, izomgörcsök
- Csigaméreg okozta mérgezés (metaldehid-toxicosis): nyálzás, nehézlégzés, hasi fájdalmak, izomremegés, merevgörcsök, testhőmérséklet emelkedése
- Egyes növények okozta mérgezések (phytotoxicosis): pl. Rhododendron-mérgezésben idegrendszeri tünetek, tejfűvek esetében szájnyalkahártya-gyulladás, véres hasmenés, vérvizelés, sárgaság és görcsök jelentkezhetnek. Szőlő- és mazsolamérgezésben veseelégtelenség tünetei alakulhatnak ki
- Egyes humán gyógyszerek okozta mérgezések: pl. altatók, nyugtatók után bódultság, tompultság, nyálkahártyák sárgasága, vagy paracetamolt tartalmazó lázcsillapítók macskákban paracetamol-mérgezést okoznak légzési elégtelenséget, nehézlégzést és lilás nyálkahártyákat, sárgaságot, véres vagy akár csokoládébarna vizeletet kialakítva.
- Nitrit illetve nitrtátmérgezés: macskákban nehézlégzést, oxigénhiányt és lilás nyálkahártyákat okoznak.
- Gramoxon (paraquat) egy növényvédőszer okozta mérgezés: tüdővizenyőt, nehézlégzést, sercegő légzési hangokat okoz.
- Egyes csak kutyákra törzskönyvezett külsőélősködők elleni szerek, például a piretroidok macskáknál súlyos mérgezést okozhatnak súlyos idegrendszeri tünetekkel, izomgörcsökkel
- Mérgező gázok és a füst is okozhat mérgezést: nehézlégzést okozva.
- Maró anyagok (savak, lúgok) okozta mérgezés: bőrre jutva bőrkimaródást, lenyelve pedig bélkimaródást, hányást, hasmenést okoznak.
- Macskákban az étcsokoládé is mérgezést okozhat

Kórhatározás:

A pontos kórelőzmény a mérgezés-gyanújában elengedhetetlen. Természetesen a különböző testváladékokból, mint a hányadék, bélsár, vér, vizelet és a feltételezett mérgeanyagból toxikológiai-vizsgálatot lehet végezni. Egyes esetekben kiegészítő vizsgálatokra is szükség lehet, például

fagyállómérgezésnél hasi ultrahang vizsgálat, gramoxon-mérgezésnél mellkas röntgen, patkányméreg-mérgezésnél véralvadás mérés.

Kezelés:

Nagyon fontos az oki kezelés, ami csak a pontos mérgezőanyag ismeretében lehetséges, ezért nagyon fontos, hogy kinyomozzuk milyen mérgezőanyaggal állunk szemben. Addig is tüneti kezelést kell alkalmazni, aminek a lényege a mérgezőanyag mihamarabbi eltávolítása, felszívódásának gátlása, az általános tünetek kezelése és a szervi tünetek kezeléséből áll. A lenyelt mérgezőanyagtól leggyakrabban hánytatással szabadíthatjuk meg a szervezetet, ha a bőrre került a mérgezőanyag, akkor lemosással kell kezdenünk. Ezután minimalizáljuk a mérgezőanyag felszívódási lehetőségét, bélmozgatókat adunk, megpróbáljuk lekötöni a mérgezőanyagot. Ezután nagyon lényeges tüneti kezelés a folyadékpótlás, majd meg kell kezdeni az adott mérgezőanyag elleni oki kezelést, mely igen sokrétű.